

sett, að varðskipið þurfi að vera innan landhelgi, er eltingin hefst, og þess ber enn að geta, að hlutaðeigandi konsúll fékk strax vitneskju um tókuna, þegar skipið kom í höfn.

Nú verður því ekki neitað, að varðskipsforinginn sannfærði sig um, að „La Provence“ væri fyrir innan landhelgi með athugunum og mælingum. En hinn kærði skipstjóri véfengdi staðhæfingar varðskipsins um hraða og stefnu togarans og leiddi þetta til þess, að sekt skipstjóra þótti ekki sönnuð, og hann því sýknaður í refsímalínu. Í refsímalínu hvíldi sönnunarskyldan á ákærvaldinu. Í þessu máli hvílir hinsvegar sönnunarskyldan á stefnanda um það, að „La Provence“ hafi ekki verið með botnvörpu í sjó fyrir innan landhelgi í umrætt sinn, með öðrum orðum, stefnandi verður að sanna sakleysi hins grunaða skipstjóra. Þetta hefir hann að áliti þessa réttar ekki gert og verður því samkvæmt framansögðu ekki séð, að handtakan hafi verið brot á alþjóðalögum, enda liggja ekki fyrir í þessu máli, eins og áður er sagt, nein ný gögn umfram þau, sem lágu fyrir hæstarétti í refsímalínu. Sá aðstöðumunur milli erlends skips og innlends til íslenskra dómstóla, sem komið gat til orða í þessu máli, er því ekki fyrir hendi.

Samkvæmt framansögðu ber því að sýkna stefndan af öllum kröfum stefnanda í málinu án þess að rannsaka þurfi við hver rök einstakir liðir kröfu hans hafi að styðjast.

Eftir atvikum þykir rétt að málskostnaður falli niður.

Mánudaginn 23. nóvember 1936.

Nr. 40/1936. **Valdstjórnin** (Pétur Magnússon)
 gegn

Edward Little (Lárus Fjeldsted).

Ólögmaður umbúnaður veiðarfæra.

Dómur lögregluréttar Reykjavíkur 1. febr. 1936: Kærði, Edward Little, greiði til landhelgisjóðs Íslands 20300

króna sekt innan 4 vikna frá lögbirtingu dóms þessa, en ella komi í stað sektarinnar einfalt fangelsi í 7 mánuði.

Kærði greiði allan kostnað sakarinnar.

Dómi þessum skal fullnægja með aðför að lögum.

Dómur hæstaréttar.

Hinn 30. jan. þ. á. var varðskipið „Ægir“ á leið norður með Snæfellsnesi. Sáust þá frá varðskipinu nokkrir botnvörpungar útaf Öndverðarnesi. Var einn þeirra allmikið innan við stefnu varðskipsins, sem var um landhelgilínuna útaf Svörtuloftavita. Um kl. 11,57 virtist síðastnefndur botnvörpungur hafa N. V. læga stefnu og vera kyrr, en skömmu síðar var honum snúið við. Stefndi hann síðan laust fyrir Dritvikurtanga og var þá sýnilega kominn á ferð. Kl. 12,10 breytti varðskipið um stefnu og stefndi nú á botnvörpunginn. Kl. 12,15 voru botnvörpungnum gefin stöðvunarmerki bæði með flöggum og flautu. Kl. 12,16 og 12,17 var skotið púðurskotum. Eftir það nam botnvörpungurinn staðar. Kl. 12,18 var komið að botnvörpungnum, sem var G. Y. 249 „Vinur“. Yfirmenn varðskipsins gerðu þvínæst kl. 12,20 hornmælingar þær, er getur í hinum áfrýjaða dómi. Með hornmælingum þessum, skýrslu foringja varðskipsins og játningu kærða er það sannað, að kærði var þarna á skipi sínu staddur á fisksvæði 1,75 sjómilur inni í landhelginni, að nýveiddur fiskur var á þilfari og að botnvörpunni var tyllt með þremur til fjórum bandspottum við öldustökkinn miðskips, en þar fyrir framan lá hún og pokinn laus á þilfarinu. Dragstrengjum og vörpu var lásað frá hlerunum og dragstrengir lágu út að gálgunum bæði að framan og aftan. Vindan var heit, en ryðblettir voru að-

eins byrjaðir að koma á hleraskóna og gálgarúllurnar, sem annars voru gljáandi. Samkvæmt því ásigkomulagi botnvörpunnar, sem lýst hefir verið, þurfti lítinn undirbúning til að kasta henni í sjóinn og byrja veiðar. Þrátt fyrir þetta þykir ekki gegn neitun kærða sannað, að hann hafi verið þarna að veiðum í landhelgi. Hinsvegar hefir hann gerzt brotlegur við 2. gr. laga nr. 5 frá 1920 með því að hafa veiðarfæri skipsins í því ástandi, sem áður greinir. Um það bil, sem rannsókn máls þessa stóð yfir, var það uppvíst orðið, að ýmsir togaraskipstjórar létu njósna fyrir sig um ferðir varðskipanna. Af þessum sökum var eftir dómsúrskurði gerð leit í skipi kærða og fundust þar þá, svo sem í hinum áfrýjaða dómi segir, dulmálslyklar þeir, sem íslenska dómsmálaráðuneytið og íslensku varðskipin notuðu, þegar leyniskeyti um fiskveiðaeftirlitið voru send milli þeirra. Ennfremur fundust um borð í skipi kærða dulmálslyklar, sem skipaútgerð ríkisins notaði í viðskiptum sínum við íslensku varðskipin. Loks voru þar einnig dulmálslyklar þeir, er notaðir voru við skeytasendingar milli danska sendiráðsins á Íslandi og danska varðskipsins við Ísland. Þykir ekki verða hjá því komizt að hafa hliðsjón af málsatriðum þessum, er meta skal refsingu kærða, sbr. 58. gr. hinna almennu hegningarlaga analogice. Kærður var hinn 17. okt. 1924 dæmdur í 4000 króna sekt fyrir ólöglegan umbúnað veiðarfæra í landhelgi, en sá dómur hefir ekki ítrekunarverkun í máli þessu, sbr. 62. gr. hinna almennu hegningarlaga analogice. Atferli ákærða varðar hann refsingu samkv. 2. gr. laga nr. 5 frá 1920, eins og áður er sagt, og þykir refsingin með tilvísun til allra atvika málsins og

með tilliti til þess, að síðasta skráð gullgengi islenskrar krónu er 50.55 aurar, hæfilega ákveðin samkvæmt 3. gr. 2. mgr. téðra laga 16000 króna sekt í landhelgisjóð Íslands og komi 6 mánaða einfalt fangelsi í stað sektarinnar, ef hún verður ekki greidd innan 4 vikna frá birtingu dóms þessa.

Kærða ber að greiða allan kostnað sakarinnar í héraði og fyrir hæstarétti, þar með talin málflytningu- og verjandi í hæstarétti, 250 krónur til hvors.

Því dæmist rétt vera:

Kærður, Edward Little, skipstjóri á b/v „Vinur“ G. Y. 249, greiði 16000 kr. sekt í landhelgisjóð Íslands, er afplánist með 6 mánaða einföldu fangelsi, ef hún verður ekki greidd innan 4 vikna frá birtingu dóms þessa.

Svo greiði og kærður allan kostnað sakarinnar í héraði og fyrir hæstarétti, þar með talin málflytningu- og verjandi í hæstarétti, hæstaréttarmálflytningu- og verjandi Péturs Magnússonar og Lárusar Fjeldsted, kr. 250.00 til hvors.

Dóminum ber að fullnægja með aðför að lögum.

Forsendur hins áfrýjaða dóms hljóða svo:

Mál þetta er af valdstjórnarinnar hálfu höfðað gegn Edward Little, skipstjóra á togaranum „Vinur“ G. Y. 249, fyrir brot gegn lögum nr. 5 1920, sbr. lög nr. 4 frá 1924.

Kærði er kominn yfir lögaldur sakamanna, fæddur 23. janúar 1895. Hann var hinn 17. okt. 1924 dæmdur í 4000

króna sekt fyrir ólöglegan umbúnað veiðarfæra í landhelgi, hefir ekki frekar sætt ákæru eða refsingu svo kunnugt sé.

Hinn 30. þ. m. kom varðskipið Ægir að fyrrgreindum togara og gerði kl. 12,20 þann dag eftirfarandi staðar-ákvörðun hjá togaranum:

Öndverðarnesviti	> 37'20
Svörtuloftaviti	> 64'44
Hólahólar	

Dýpi mælt 75 metrar, og gefur það stað togarans 1,75 sjóm. innan landhelgilínu.

Við athugun á veiðarfærunum kom í ljós, að stjórnborðsvarpan var óbundin að öðru en því, að hún var bundin með 3 eða 4 böndum við öldustokkinn miðskips, en þar fyrir framan lá hún og pokinn laus á þilfarinu, dragstrengjum og vörpu hafði verið lásað frá hlerunum en dragstrengirnir lágu út að gálgunum bæði að framan og aftan. Á þilfarinu var dálítið af nýveiddum fiski, en búið var að fara innan í hann og voru menn að þvo hann upp.

Kærði hefir neitað því, að hann hafi verið að veiða í landhelgi umrætt skipti, en kveðst aðeins hafa verið að flytja skip sitt á milli fiskmiða og á þeirri siglingu lent inn á landhelgisvæðinu, og er það eigi sannað, að kærði hafi verið að veiðum í landhelgi. Hinsvegar er fiskisvæði, þar sem kærði var tekinn, og gat hann byrjað veiðar án rokkurs sérstaks undirbúnings. Við leit, sem að gengnum úrskurði var framkvæmd um borð í skipi kærða, er það kom hér í höfn, fundust margir dulmálslyklar í vörzlu loftskemtamansins, og við rannsókn, sem fram hefir farið á loftskemtum frá og til skipsins, hefir komið í ljós, að það hefir fengið mjög tíðar upplýsingar um dvalarstaði og ferðir varðskipanna við Ísland, og einnig hefir skipið látið öðrum skipum í té slíkar upplýsingar. Eigi hefir kærði gert neina skynsamlega grein fyrir því, hversvegna þessi upplýsingastarfsemi hafi verið rekin, en hann hefir neitað að hafa í skjóli þeirra stundað landhelgveiðar.

Meðal þeirra dulmálslykla, sem að framan greinir, eru þrjú lyklar, sem talið er að notaðir hafi verið af dómsmálaráðuneytinu við islenzku varðskipin, skipaútgerð rik-

isins við sömu skip og sendiherra Dana við dönsku varðskipin. Einnig fannst í vörzlu loftskeytamannsins bréf dags. 19. marz 1933 um borð í Venus (sic) stílað til kærða, þar sem bréfritarinn tilkynnir kærða, að hann sendi honum lykla dómsmálaráðuneytisins og Dannebrog, sem er simnefni danska sendiherrans, og er bréf þetta undirritað Dan. Kærði hefir lýst því yfir, að hann hafi aldrei séð bréf þetta og telur sér yfirleitt ókunnugt um dulmálslykla skipsins að einum undanteknum, en loftskeytamaður sá, sem nú er á skipinu og kom þangað eigi fyrr en s. l. sumar, hefir heldur eigi upplýst um það, hvernig dulmálslyklar þessir séu tilkomnir. Er það mál eigi fullrannsakað, en eigi þótti vert að hefta kærða eða skip hans, unz rannsókn þeirri væri lokið.

Framangreint brot kærða varðar við 2. gr. sbr. 3. gr. 2. mgr. laga nr. 5 1920. Með hliðsjón af öllum atvikum og með tilliti til núverandi gullgildis krónunnar, þykir refsing hans hæfilega ákveðin 20300 króna sekt til landhelgisjóðs Íslands, og komi einfalt fangelsi í 7 mánuði í stað sektarinnar, verði hún ekki greidd innan 4 vikna frá lögbirtingu dóms þessa.

Kærði greiði allan kostnað sakarinnar.

Á máli þessu hefir enginn óþarfur dráttur orðið.

Mánudaginn 23. nóvember 1936

Nr. 94/1936. Páll Magnússon f. h. vikublaðsins „Tíminn“ (Theódór B. Lindal)
gegn

Benedikt Jónssyni (Pétur Magnússon).

Krafa um greiðslu andvirðis vikublaðs.

Dómur gestaréttar Reykjavíkur 18. jan. 1936: Stefnundur, Benedikt Jónsson, á að vera sýkn af kröfum stefnanda, Páls Magnússonar f. h. vikublaðsins „Tíminn“, í máli þessu.

Málskostnaður falli niður.